

at i Ministerialtidenden for dette Aar, Af- deling A. Side 147—48, er meddelt den kongelig Beslutning af 8de Oktober, hvorved der oprettes et kirkeligt Raad af Rigets 7 Biskopper tillige med en theologist og en juridist Professor, som aarlig skal samles her i Kjøbenhavn under Forsæde af Sjællands Biskop. Det paalægges dernæst Kirkeministeren i Reglen at indhente Betænkning fra dette Raad, før han gjør Indstilling til Kongen enten om Forelæggelsen af Lovforslag for Rigsdagen eller om kongelige Beslutninger angaaende indre kirkelige Forhold, og før han tager Bestemmelse i de Sager, hvis Afgjørelser er overladt til ham ifølge den Myndighed, han hidtil har havt. Til denne kongelige Beslutning har den ærede Minister i Ministerialtidende føjet den Forestilling, hvormed han har forelagt den for Hans Majestæt. Denne Forestilling indeholder efter min Opfattelse saa meget Urigtigt med Hensyn til Udgangspunktet og saa meget Farligt med Hensyn til de Konsekvenser, den stiller i Udsigt, at jeg ikke kan Andet end søge at belyse den saaledes, som i det Mindste jeg maa se den. Jeg kan derved ikke undgaa at komme ind paa hele det store kirkelige Forsatningspørgsmaal, men da det nu er 23 Aar, siden Sagen sidst behandlede her, haaber jeg, at Thinget vil tillade mig i nogen Tid at lægge Beslag paa dets Opmærksomhed.

Den ærede Minister søger sit Udgangspunkt, som naturligt er, i Grundlovens § 75, der indeholder de 5 befjendte og meget omskridte Ord: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“. Den ærede Minister synes at opfatte disse Ord, som om derved i Grunden kun forstaaes en Repræsentation, noget Fremtidigt, der først skal indføres. Om den ærede Minister vil søge en Støtte for denne Fortolkning i det lille Ord „skal“, som han indstøder i Paragrafen, ved jeg ikke; man bliver jo noget forsigtig lige overfor de Exempler, man har paa, hvorledes saadanne smaa Ord kunne blive indskudte, og hvorledes der derpaa kan bygges store Resultater. Dette Ministerium har jo bygget sin Paa- stand om, at dette Thing kræver en udelukkende Folkethingsparlamentarisme paa det lille Ord „udelukkende“ i dets Adresse af April 1873, men dette Ord findes slet ikke i Adressen. Ligeledes har Ministeriet tidt nok fremhævet, at det stod Kongen „frit“ for at udnævne sine Ministre og disse at blive, saa længe de havde Hans Majestæts Tillid, men dette Ord „frit“, findes heller ikke i Grundlovens § 13. Jeg vil imidlertid antage, at dette Ord „skal“ af blot Banvare er kommet ind, i Forbindelse med hele den Tankegang, der ellers gaar igjennem Forestillingen.

Saaledes som Ordene lyde, er Meningen ligefrem den, at Folketirkens Forsatning, altsaa den Forsatning, som Kirken har eller i Fremtiden maatte faae, skal ordnes ved Lov. Det staar som et Led af Grundloven i Episten for hele det Afsnit, der omhandler de kirkelige Forhold, det er ikke optaget blandt de midlertidige Bestemmelser som noget Forbigaaende, men det er noget Vedvarende, der er bindende for os og for de følgende Slægter, som maatte komme til at behandle de kirkelige Forsatningspørgsmaal. Men paa den anden Side maa det ogsaa indrømmes, at den grundlovgivende Forsamlings Udvalg havde en bestemt Opfattelse af, hvad der skulde forstaaes ved den kirkelige Forsatning, og hvorledes den i det Hele skulde tænkes gennemført. Dette kan dog kun være veiledende for os, men det er ikke bindende. Jeg vil saa meget mindre negte dette, som jeg føler mig i langt større Overensstemmelse med vedkommende Udvalg, end jeg tror, at den høitærede Minister er det i sin Forestilling til Hans Majestæt. Stillingen i 1848—49 var jo nemlig den, at medens der hidtil havde fundet en saakaldt territorial Kirke-Forsatning Sted her i Landet, saaledes at dets Borgere i Reglen vare tvungne til tillige at høre til dets Kirke, blev der nu indført en fuldstændig Religionsfrihed, saa at Borgerne frit kunde slutte sig til hvilket Religionsfællesskab, der maatte stemme med deres Overbevisning. Derved blev Ordningen af den hidtilværende „Statskirke“, som man kaldte den, væsentlig forandret, der blev gjort et Brud, som der maatte raades Bod paa ved den senere Ordning af Kirkens Forsatning. I Stedet for en Kirke, som hvilede paa en territorial Grund, en Jordgrændse, istedetfor en „Statskirke“, skulde der nu komme en „Folketirke“, som hvilede paa den fri Personlighed, paa Folkets Flertal. En naturlig Følge deraf var det da ogsaa, at man kunde ønske, at den Afhængighed, som Kirken hidtil havde været i til Statsmagten, maatte blive forandret saavidt muligt. Hidtil havde jo Kongen kunne befale over alle Religionsanliggender, over Læren og Gudstjenesten ligesaa fuldt som over de kirkelige Samsundsanliggender med den samme Magt og paa selv samme Maade som over alle andre Statsanliggender. Ved Grundloven skete der vel den Forandring deri, at Kongen maatte dele den Lovgivende Magt i saa Henseende med Rigsdagen, og denne vilde jo, saalænge Forholdene vare, som dengang, at den allerstørste Del af Landets Borgere høre til Folketirken, efter al Sandsynlighed tillige kunne tænkes at være en Repræsentation for